

**Ismered Budapestet?
Magyarország fővárosa**

**Kompetenciaterület:
Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák**

2. évfolyam

Programcsomag: Én és a világ

A modul szerzője: Nahalka István

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	7-8 évesek
Ajánlott időkeret	3 × 45perc
A modul közvetlen célja	Ismerkedés Budapesttel, ismerkedés a térképpel, a térképhasználat fejlesztése
A modul témái, tartalma	Témák: Természet- és társadalom-földrajzi környezetünk, lakóhelyünk: Magyarország fővárosa, Budapest Tartalom: A vidéki és a budapesti iskolások számára differenciált tevékenységsor a fővárossal mint fogalommal és Budapest nevezetességeivel való ismerkedésre.
Megelőző tapasztalat	Térképkészítés arról az útvonalról, amelyen egy-egy gyerek a lakóhelyéről az iskolát megközelíti. Előnyt jelent, ha korábban szó esik arról, hogy a Földön az emberek országokban élnek, egy országnak vannak határai, az emberek az országon belül településeken élnek, ezek között a nagyságuk alapján vannak községek és városok, és a városok közül az egyik a főváros.
Ajánlott továbbhaladási irány	Kirándulás Budapestre
A kompetenciafejlesztés fókuszai	Önismerettel összefüggő kompetenciák: identitás, önállóság Társas kompetenciák: empátia, véleményalkotás, vélemény elfogadása
Kapcsolódási pontok	A NAT-hoz: Ember a természetben, Ember és társadalom Tantárgyakhoz: környezetismeret jellegű tantárgyak Modulokhoz: 1. évfolyam: Hol laksz, hogyan jössz iskolába?; Város és falu; Közintézmények és közterek; Tudod-e, hol van? 2. évfolyam: Hurrá, utazunk!
Támogatórendszer	http://www.budapest.hu/engine.aspx?page=BpKezikonyv – Minden Budapesttel kapcsolatos adat szerepel ezen a helyen. <i>A mi Budapestünk</i> sorozat (2005 tavaszán 38 kötettel). Fővárosi Önkormányzat Főpolgármesteri Hivatala http://www.parlament.hu/ternav/index_ter_n.html – Az Országgház megismerésére kiváló, „körbenézős” webhely.

Módszertani ajánlás

A modul használható budapesti és vidéki iskolákban is. A budapesti iskolák tanulóinak természetesen sokkal több tapasztalatszerzési lehetőségük volt már az életben a fővárossal kapcsolatban, ugyanakkor a budapestiek (a felnőttek esetében is így van ez) más hangsúlyokkal és sokszor nagyon más érzelmi töltettel rendelkeznek Budapestet illetően. A modulban mindezek miatt megjelenik egy alapvető különbségtétel, ami nem differenciálás, mert egy adott osztályban csak a modul egyik változatát lehet tanítani.

Egy főváros ismerete valószínűleg mindenki számára első megközelítésben azt jelenti, hogy ismerni kell nevezetességeit, fontos helyeit, ismerni kell földrajzi részeit stb.. Az emberek pozitív, negatív vagy semleges képet formálnak magukban érzelmileg a fővárossal kapcsolatban, ami számukra egy kívánatos, szeretett hely, ahol szívesen élnek vagy élnének, vagy amitől irtóznak, és nem költöznének oda, vagy egyszerűen nincsenek érzelmeik a hellyel kapcsolatban, olyan számukra, mint az országban bármely más hely.

Nem mindig a legnagyobb város a főváros (Canberra, Brazília, Bern, Ankara stb.). Viszont általában a fővárosban található a legfontosabb közhivatalok, és elsősorban itt van a kormány székhelye. A gyerekeknél egy minél szélesebb, minél gazdagabb kép kialakítása lehet a célunk. Az oktatás maradjon távol valamely nézetnek, értékrendnek a közvetítésétől, inkább kínáljon fel gazdag lehetőséget arra, hogy mindenki maga konstruálja meg a képét a témával kapcsolatban. Kérdés még, hogy a budapesti gyerekek is ismerik-e kellően a várost ahhoz, hogy megfelelő mennyiségű tapasztalatot tudjunk felhasználni a modul tanítása során. A 8-9 éves fővárosi gyerekeknek sincs még valószínűleg túl sok ismeretük Budapest helyeiről, nevezetességeiről, és várhatóan nehezen tudják majd kezelni Budapest térképét is. A legjobb, ha először nem „valódi”, nyomtatott térképet használunk, hanem megjelenik az osztályban – például egy nagy csomagolópapíron a Duna rajza Budapestnél a Csepel szigettel és a Margit szigettel –, és azokat a nevezetességeket, amelyekről szó volt, a gyerekek berajzolják erre az „osztálytérképre” a Duna megfelelő (budai vagy pesti) oldalára. A nyomtatott térképet pedig kinyitva a falra helyezhetjük, hogy akinek kedve van, böngéssze.

A cél az, hogy magának a *főváros* fogalmának a jelentéséről és hazánk fővárosáról érzékletes benyomásokat szerezhessenek a gyerekek, vidékiek és helyiek egyaránt, és formálhassák a városhoz való viszonyukat. S egyúttal elkezdjenek ismerkedni a térképpel is.

Legalább az első két óra következzen közvetlenül egymás után, de még jobb, ha három egymás utáni órát tudunk szervezni.

Speciális javaslatok az értékeléssel kapcsolatban

A modulban olyan fejlesztési folyamatok kezdődnek, amelyek még hosszú ideig tartanak, e ponton összegző értékelésre nincs szükség. Nagyon fontos, hogy a tanító emelje ki a tevékenységek végzése során megnyilvánult ötletességet (kreativitást – csak ezt a szót ne használja), és erre mondjon példákat. A modulban szereplő feladatok meglehetősen nyíltak, vagyis erősen függ a gyerekek tudásától, tapasztalataitól és kreativitásától, éppen ezért, ha itt nagyon jó példákra hivatkozhatunk, az segíti az osztály, az egyes gyerekek további fejlődését.

Az óravégi értékelésnél tanítónak nem kell hosszasan reagálnia a gyerekek szövegeire, de néhány értékelő, felhívó megjegyzést tehet. Utalhat néhány rejtettebb tanulási folyamatra is. Ilyen például, hogy láthattak a gyerekek példát arra, hogy az embereknek ugyanarról nagyon különböző véleményük lehet, de ez egyáltalán nem baj. Fontos, hogy ismerkedtek a térképpel, hogy azon hogyan lehet tájékozódni. Tanulhatták a gyerekek, hogyan lehet idegenvezető programot tervezni, ebben meg kellett gondolniuk, hogy vajon másoknak mi lehet érdekes, mi lehet fontos.

A modul mellékletei

Tanári mellékletek

P1 – Mit tudnak tágabb lakóhelyükről?

P2 – Ismeretek a fővárosról

P3 – Milyen az élet...

P4 – Miért szeretjük, miért nem?

P5 – Nevezetességek

P6 – Nevezetességek

P7 – Olyan, mint...